

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/34/2018
Identifikačné číslo spisu: 2113010163
Dátum vydania rozhodnutia: 27.03.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2113010163.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Příbelského, PhD., na neverejnom zasadnutí konanom 27. marca 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného B. S. I. a spol., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d) ods. 3 písm. c) Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 2T/11/2013, o dovolaní obvineného B. S. I. proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 28. novembra 2013, sp. zn. 6To/92/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného B. S. I. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava z 30. mája 2013, sp. zn. 2T/11/2013, boli obvinení B. S. I. a K. B. J. uznaní za vinných z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c), d), ods. 3 písm. c) Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

po vzájomnej dohode od presne nezisteného času na presne nezistenom mieste zadovážili sušinu rastliny rodu Cannabis za účelom jej dovozu na nezistené miesto na území SR, pričom v čase o 18,30 hod. dňa 5. 3. 2012 pri ich vstupe na územie SR na osobnom motorovom vozidle značky Renault Laguna ev. č. XTXXXXX, boli kontrolovaní príslušníkmi Kriminálneho úradu finančnej správy v colnom priestore hraničného prechodu Brodské D2 - vstup do SR, kde služobný pes na vyhľadávanie omamných a psychotropných látok označil prítomnosť týchto látok v priestore na podlahe medzi prednými a zadnými sedadlami tohto vozidla, následnou prehliadkou vozidla bolo zaistené jedno hermeticky uzavreté igelitové vreco a modrý igelitový obal s obsahom sušiny rastliny pravdepodobne rodu Cannabis, pričom podľa výsledku expertízneho skúmania v Kriminalisticko-expertíznom ústave v Bratislave plastové vreco zaistené ako stopa č. 3 obsahovalo sušené konope s hmotnosťou 2928,6 g, čo zodpovedá minimálne 16303 obvykle jednorazovým dávkam drogy a plastové vreco zaistené ako stopa č. 5 obsahovalo sušené konope s hmotnosťou 4974,2 g, čo zodpovedá minimálne 27358 obvykle jednorazovým dávkam drogy, ktorých hodnota pri predaji na čiernom trhu konečnému spotrebiteľovi je minimálne 74.223,- Eur podľa

vyjadrenia Národnej protidrogovej jednotky P PZ, pričom rastlina rodu Cannabis je zaradená v zmysle zákona NR SR č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Za to bol obvinenému B. S. I. uložený podľa § 172 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. uložil obvinenému ochranný dohľad na 2 roky a podľa § 58 ods. 3 Tr. zák. uložil tiež trest prepadnutia majetku.

Krajský súd v Trnave odvolania obvinených, ako aj prokurátora uznesením z 28. novembra 2013, sp. zn. 6To/92/2013 podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený B. S. I. prostredníctvom obhajcu dovolanie v prospech z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c), g) a i) Tr. por. a § 374 ods. 3 Tr. por. Dovolanie bolo najvyššiemu súdu predložené 6. júna 2018.

Porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom obvinený vidí v tom, že zo strany obhajcu bol doručený vyšetrovateľovi návrh na doplnenie vyšetrovania, ktorého znenie doslova uviedol aj v dovolaní, pričom vyšetrovateľ odignoroval vyššie uvedený návrh na doplnenie vyšetrovania a žiadnym spôsobom o ňom nerozhodol, len obhajcovi oznámil, že jeho návrh na doplnenie vyšetrovania odstúpil na Okresný súd Trnava a vo veci podal obžalobu. Okresný súd nereagoval na jeho upozornenie na uvedené porušenie jeho práva na obhajobu. Je pritom presvedčený, že vykonanie dôkazov, ktoré navrhol a žiadal vykonať, by rozhodne prispelo ku skutočnému objasneniu trestnej veci a viedlo by to k inému rozhodnutiu súdov.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. odôvodnil obvinený tým, že listinné dôkazy z Českej republiky nepovažuje za dôkazy získané zákonným spôsobom, nakoľko na posúdenie ich zákonnosti nestačí len konštatovanie, že tieto poskytli štátne orgány Českej republiky na základe žiadosti o právnu pomoc zo strany Krajskej prokuratúry v Trnave. Namietá neprehľadnosť dôkazov a zákonnosť potupu pracovníkov kriminálneho úradu finančnej správy X. K. a X. B. a polície SR pri ich zadržení, nakoľko obvinení boli zastavení ešte na území Českej republiky a nie na štátnej hranici so Slovenskom, ako to uvádzajú svedkovia, pričom neboli akceptované jeho návrhy na doplnenie dôkazov za účelom odstránenia rozporov. Ďalej tiež namietal, že okresný súd mu znemožnil vyjadriť sa k dôkazom získaným z Českej republiky.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. odôvodnil obvinený tým, že došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku, nakoľko tento nespáchal a nestal sa tak, ako je uvedené v odsudzujúcom rozsudku, a preto mal byť spod obžaloby oslobodený.

Nakoľko krajský súd nenapravil žiadnym spôsobom pochybenia, ktorých sa dopustil okresný súd v trestom konaní, obvinený poukázal aj na dôvody uvedené v § 374 ods. 3 Tr. por.

Žiadal, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 28. novembra 2013, sp. zn. 6To/92/2013 a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v neprospech obvineného a aby následne zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave, ako aj rozsudok Okresného súdu Trnava 30. mája 2013, sp. zn. 2T/11/2013 a Okresnému súdu Trnava prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor príslušnej prokuratúry s tým, že v predmetnej veci súd pri vykonávaní dokazovania postupoval plne v zmysle zásad trestného konania, pričom namietané nevykonanie dokazovania nemožno podradiť pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Vo vzťahu k výpovediam svedkov X. K. a X. B. nie je zrejmé, aké konkrétne rozpory vo výpovediach obvinený vzhliadol, preto krajský súd konštatoval, že svedkovia vypovedali podrobne a ani po

podrobnom preskúmaní ich výpovedí nezistil ani len najmenšie rozpory. Obvineným namietaná zákonnosť dôkazov zabezpečených cestou právnej pomoci od orgánov činných v trestnom konaní v Českej republike, bola predmetom úvah krajského súdu. Prokurátor navrhol dovolanie obvineného odmietnuť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. a), 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b), 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a), b), d), e) ani f) Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného B. S. I. nie je dôvodné.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených pochybení v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietať niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (cit. § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu uplatnenému obvineným podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnosti uviesť, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, aby páchatel bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu, (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie ďalších dôkazov, takúto námietku nemožno úspešne podať v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učený v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný ani návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numeratur). Dovolací súd teda nie je oprávnený preskúmať skutkový stav ako taký, ani prehodnocovať rozsah vykonaného dokazovania či dôkazy samotné (okrem ich

zákonnosti).

Uplatneniu práva na obhajobu spočívajúcim v navrhovaní dôkazov, zodpovedá povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť (§ 272 ods. 3 Tr. por.), resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, s adekvátnym odôvodnením takéhoto postupu v zmysle § 274 ods. 1 Tr. por. (R 116/2014).

Z predloženého spisu najvyšší súd zistil, že súd prvého stupňa dostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie a uviedol svoje úvahy, z ktorých možno zistiť, ktoré dôkazy vykonal a aj hodnotenie vykonaných dôkazov, ako aj dôvody, pre ktoré ďalšie dôkazy nepovažoval za potrebné vykonať.

V spojitosti s dovolateľom uplatnenou námietkou spočívajúcou v tom, že OČTK a súd vykonali nedostatočné dokazovanie a neúplne zistili skutkový stav, s následkom nesúladu právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi, čím spôsobili nesprávne právne posúdenie skutku, najvyšší súd poukazuje na rozhodnutie č. 14, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a súdov SR (ďalej len „ZSNS a SSR“) č. 2/2015, podľa ktorého: I. Znemožnenie uplatnenia práva na obhajobu, ktoré zákon priznáva podozrivej osobe, je subsumovateľné pod porušenie práva na obhajobu ako dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., len za predpokladu, že taký postup orgánov činných v trestnom konaní negatívne ovplyvnil vykonávanie procesných úkonov po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, II. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. III. Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlad právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.

Z uvedeného možno konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. tak naplnený nebol.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. je potrebné uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého vykonanie sa spochybňuje.

Z tohto potom logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. Aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, (pozri Mariana Marinescu p. Rumunsku, rozsudok č. 36110/03 z 2. februára 2010, Emen p. Turecku, rozsudok č. 25585/02 z 26. januára 2010, Ván Mechelen a ďalší p. Holandsku, Visser p. Holandsku, rozsudok č. 26668/95 zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery p. Spojenému kráľovstvu, rozsudok č. 26766/2005 a č. 22228/06 z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V danom prípade obvinený v dovolaní v podstate opakuje dôvody uvádzané už v odvolaní vo vzťahu k zákonnosti vykonaných dôkazov, najmä zabezpečených z Českej republiky formou právnej pomoci. Dovolací súd sa stotožňuje so závermi krajského súdu, ktorý konštatoval, že nevzhliadol zákonný dôvod, prečo by mali byť v trestnej veci listinné dôkazy zabezpečené z Českej republiky nepoužiteľné. Tieto boli zabezpečené zákonne prípustným spôsobom v rámci právnej pomoci a na hlavnom pojednávaní riadne vykonané. Pokiaľ ide o hodnotenie výpovedí svedkov X. K. a X. B., súdy tieto vykonali a vyhodnotili v kontexte s ostatnými dôkazmi, a preto možno konštatovať, že ani dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. naplnený nebol.

Ďalším dovolateľom uplatnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je možné použiť, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Je nutné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Najvyšší súd primárne zdôrazňuje, že základom správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V spojitosti s námietkou obvineného založenou na tom, že mal byť spod obžaloby oslobodený dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že podstata námietky založenej na nepoužití zásady *in dubio pro reo* je založená na spochybňovaní procesu hodnotenia dôkazov, vrátane skutkových zistení, ku ktorým dospeli vo veci konajúce súdy, má výlučne procesný charakter, a preto nie je účinne uplatniteľným dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ale zároveň ani žiadnym iným dôvodom uvedeným v prvom odseku tohto ustanovenia (porovnaj s uzneseniami najvyššieho súdu z 15. júna 2010, sp. zn. 2 Tdo 18/2010, z 1. júla 2013, sp. zn. 2 Tdo 15/2013, alebo aj z 9. septembra 2015, sp. zn. 3 Tdo 47/2015). Najvyšší súd tak nezistil ani pochybenie zodpovedajúce dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Na záver dovolací súd dopĺňa, že obvinený sa dožaduje v podstate prieskumu správnosti a úplnosti skutku zisteného a ustáleného súdmi nižších stupňov a nového hodnotenia vykonaných dôkazov, ktorý prieskum je však možný len ak je dovolanie v zmysle § 371 ods. 3 Tr. zák. podané ministrom spravodlivosti. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať či korigovať iba odvolací súd. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou, nemôže prehodnocovať dôkazné úvahy súdov nižších stupňov.

Najvyšší súd na podklade konštatovaného, nezistiac dôvodnosť podaného dovolania, dovolanie obvineného B. S. I. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.